



DOMÈNEC UMBERT

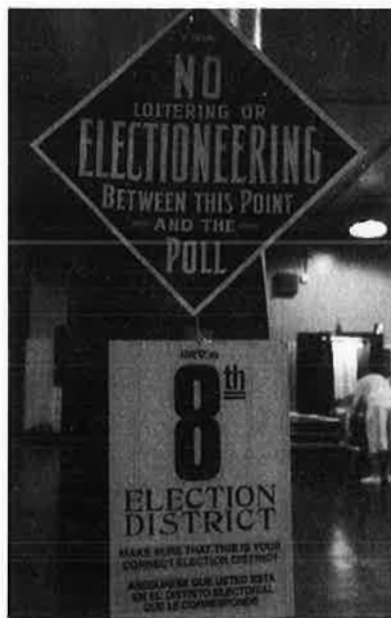
DAVID DINKINS O RUDOLPH GIULIANI. ¿QUI SERÀ EL PRÒXIM REI DEL «BIG APPLE»?

## Nova York, Nova York

El pròxim 7 de novembre els novaiorquesos elegiran alcalde. Els dos candidats que es presenten al càrrec coincideixen a afirmar que la ciutat mai havia estat en pitjors condicions.

Ronan Killeen

**N**ova York tant pot ser la manifestació física del *somni americà* com la del malson americà. A Àsia i Sud-amèrica, Nova York és considerada l'única metròpoli on els oprimits poden començar de nou, però per a les classes mitjanes, Gran Poma (*Big Apple*) s'ha convertit en un infern, on han estat anihilades les il·lusions que una vegada van albergar. El més fort dels problemes que la ciutat afronta és l'aclaparadora situació criminal. A pesar de l'increment del 20% en el nombre de policies i de l'ampliació de l'espai de presons —actualment és el doble— durant els darrers 12 anys en què Mr. Koch ha regit el govern de la ciutat, el problema ha empitjorat. Tant el candidat demòcrata com el republi-



cà, prometen més policies al carrer i més delinqüents emprisonats, però la idea que altres ciutats americanes travessen una situació pitjor convenç molt pocs.

Pel que fa a la sida, la situació està completament fora de control, però Nova York és una ciutat que ja ha conegut altres epidèmies tant o més destructives. Els col·lectius que lluiten contra la sida calculen que hi ha vora 400.000 persones afectades pel virus, xifra contestada pel departament de salut de la ciutat, decidit a gastar els mínims diners municipals possibles en la resolució del problema.

La ciutat de Nova York en molts aspectes ha canviat per a bé. El 1977 la ciutat estava al caire de la bancarrota i molta gent dubtava que poguera sobreviure sense una injecció massiva de fons de l'estat. Un any més tard es va

formar un comitè especial per a tractar els problemes econòmics de la ciutat a fi de reduir el deute. En conseqüència, actualment l'harmonització representa el 10% del pressupost, un canvi enorme comparat amb el 25% requerit en els negres dies de finals dels setanta. Un dels canvis més importants ha estat el canvi del sector majoritari d'ocupació, del manufacturer al de serveis. Des de 1977, s'han perdut més de 600.000 llocs de treball en el sector manufacturer, i el seu percentatge ha baixat del 22% a l'11%. La puja de preus de les propietats comercials ha forçat les empreses més importants a anar-se'n de Nova York a altres ciutats, algunes tan llunyanes com Dallas o Atlanta, i altres al veí estat de Nova Jersey. El 1969 una de cada quatre de les multinacionals més importants tenien la seua seu a Nova York, mentre que ara no arriba a l'un entre deu. Aquests canvis fonamentals han estat negatius per a la ciutat, però han revertit en una economia molt més forta i estable. El creixement de l'ocupació en el sector financer ha augmentat enormement. L'augment de noves oficines d'agents de borsa i assessors econòmics li ha assegurat a Nova York l'estatus com a capital financera del món. Aquesta dependència dels serveis financers, però, ha arribat a ser preocupant si ho considerem a la llum de la recent crisi de la borsa. El sector turístic ha conegut també un gran *boom*: quasi 20 milions de persones visiten Nova York anualment. Una impressionant creixuda del turisme amb alt poder adquisitiu ha promogut l'obertura d'innombrables tendes especialitzades: alta costura, joieria, decoració i restaurants de luxe, nous museus i altres manifestacions del nou enriquiment de la ciutat. Nova York s'ha convertit també en la capital reconeguda de la literatura i les arts, les visuals i les plàstiques, i la majoria d'editors importants operen des d'allí. Fins i tot les *famílies* de la Màfia i *els tsars* de la droga han contribuït a fer créixer Nova York, si bé els noaiorquesos voldrien oblidar aquest darrer punt.

Gràcies a la seua recuperació econòmica la població de Nova York torna a créixer després de molts anys de greu declivi. La població actual es calcula en 7,9 milions, xifra que no inclou els 900.000 immigrants il·legals que s'estima que viuen en la ciutat. Actualment, la ciutat experimenta un flux d'immigrants comparable a l'entrada d'irlandesos i alemanys a mitjan segle XIX i d'italians i jueus a començaments del XX. Des de 1980 més de



DOMÈNEC UMBERT

*Els negres de Nova York es veuen relegats enfront d'immigrants d'altres països.*

600.000 immigrants s'han establert a Nova York, la majoria provinents de la República Dominicana, seguida molt de prop per Jamaica, Guaiana, Xina, Colòmbia, Haití, Índia i Corea. Generalment es tracta de refugiats econòmics i no polítics, que arriben a Nova York a la recerca d'un nou futur. Afortunadament, en lloc de crear-hi guetos nacionalistes, els nous immigrants semblen més inclinats a integrar-se en l'esfera de les classes mitjanes. Molts barris que han estat abandonats per nadius noaiorquesos que se n'han anat de la ciutat ara són ocupats per aquestes noves classes mitjanes.

Aquesta nova classe d'immigrants contrasta fortament amb l'existència d'una nova subclasse negra, un problema difícil de resoldre i alhora potencialment perillós. L'abolició el 1960 de les lleis segregacionistes —que havien relegat els ciutadans negres en barris com Harlem i Bedford-Stuyvesant—, conduí les classes mitjanes negres a l'èxode cap a zones prèviament ocupades exclusivament per blancs. Els que continuen vivint a Harlem són sobretot negres, desocupats i pobres, components que han conduït a la degradació de les estructures socials, reflectida principalment en el declivi dels valors familiars. A Harlem el 80% dels naixements són il·legítims i l'existència de mares de dotze i tretze anys és cada ve-

gada més normal. La taxa de mortalitat infantil és el doble de la mitjana nacional i la incidència de la tuberculosi és 20 vegades més alta; d'altra banda, el percentatge d'estudiants que acaben el cicle elemental d'educació està per sota del 30%.

El consum de drogues també és moneda corrent en aquesta zona. L'augment recent del consum de *crack* ha afectat desproporcionadament els negres pobres i ha portat a l'augment del nombre de casos de violació de menors, que ha assolit un nivell alarmant. Més d'un milió de persones a Nova York rep assistència social en forma de diners, la majoria dels quals són portorriquenys o negres que viuen en guetos del centre de Nova York. Els negres, doncs, es veuen relegats quan veuen que immigrants d'altres països milloren el seu estatus de manera contínua, mentre que ells es veuen condemnats a la pobresa i al desencant social. Aquests són els elements que provoquen l'increment de la tensió racial que desemboca ràpidament en violència.

El candidat republicà i el demòcrata coincideixen en el fet que un dels primers passos a fer per posar-hi remei és convèncer les classes mitjanes que no abandonen la ciutat, ja que els seus arrelats valors socials i familiars, especialment en el camp de l'educació, són particularment necessaris.